

Београдска филхармонија
Сезона 2021/22
Баш смо вас се ужелели

Петак, 27. мај 2022.

Габријел Фелц
Питер Мур, тромбон

Џонатан Доув
Посматрач звезда, концерт за тромбон и оркестар

I Потраја за ноћним небом - II Сазвежђа - III Арктур и Пас јуре Великој и Малој мегвега са Лиром - IV Близанци - V Орион, Пејаз - VI Млечни њут

Трајање: око 23 минута

Сергеј Рахмањин
Симфонија бр. 2 оп. 27 у е-молу

Largo - Allegro moderato
Allegro molto
Adagio
Allegro vivace

Трајање: око 60 мин.

Савремени композитор **Џонатан Доув** (1959) представља јединствену појаву на британској музичкој сцени. Доув спада у *малобројне савремене ауторе који су тако усљешно и ујорно истраживали мојућности ојере да комуницира, ствара чуда и обојати животе људи*. Почевши од његовог првог оперског остварења *Лет*, које је поручио фестивал Глајндборн 1998. године и које се од тада изводи на три континента, један од најуспешнијих британских аутора на међународној сцени, Доув је написао скоро тридесет оперских дела. Посебан интерес овај аутор показује за укључивање аматерских музичара локалне заједнице – дечје, омладинске и друге непрофесионалне хорове у своје оперске пројекте стварајући специфичан жанр. У том смислу се истичу опере *Тобијас и анђео*, поруџбина за оперску кућу у Бирмингему *Живот је сан*, као и *Шетња из баште*, која је премијерно изведена у катедрали у Селсберију. Ипак, најзначајније остварење, *Чудовиште у лавиринту* из 2015. године је настало на захтев Лондонског симфонијског оркестра, Берлинске филхармоније и фестивала у Екс-ан-Провансу. До данас је преведено на бројне светске језике и донело је композитору Британску композиторску награду у категорији Аматерских и младих извођача, али и титулу Команданта Британске империје за заслуге на пољу музике. Његове композиције за хор и оркестар *Песма радости и Нашим забавама је крај* изведене су на затварањима Би-Би-Си Промса, 2010. и 2016. године.

Занимљив допринос концертантном жанру Доув је дао са Концертом за тромбон и оркестар ***Посматрач звезда*** из 1999. године према поруџбини Лондонског симфонијског оркестра, а у сарадњи са њиховим првим тромбонистом Ијаном Боусфилдом. Дело је премијерно изведено 2007. године. Ова „минијатурна опера за тромбон“ прати заљубљеника у свемир који кроз телескоп разгледа свемир и прати различита сазвежђа. Дело компоновано у слободној форми фантазије састављено је од шест одсека које повезује мотив познате дечје песме *Сијај, сијај звездо мала*, који је вариран до непрепознатљивости, иако се његове контуре повремено назире. Солистички инструмент истиче певачке капацитете, дајући му прилику да уместо техничких бравура типичних за концерте за лимене инструменте развија лирски потенцијал, док бљештава оркестрациона

решења приказују утицај стила младог Стравинског. Централну „арију“ представља одсек *Бливанци* као омаж брату уз упечатљива солистичка глисанда.

У својој родној Русији, а касније у Европи и Америци, где је живео од 1917. године до смрти, **Сергеј Рахмањин** (1873-1943) био је подједнако истакнут као пијаниста и као композитор. Прожимање ових двеју активности огледа се у опусу аутора који, поред симфонијских поема и три симфоније, садржи највећи број композиција посвећених клавиру – соло или са оркестром.

Следећи стваралачки узор Петра Иљича Чајковског, Рахмањин је био дистанциран од декларативних националних стилских тенденција какве је заступала *руска џеторка*. Пошто је као уметник био космополита, а с обзиром на чињеницу да је као пијаниста имао турнеје по читавом свету, Рахмањин се определио и за музички језик који је ближи развијеној западној традицији, унесећи у њега и неизбежне елементе руског националног наслеђа. Отуд у његовој музици мешавина словенске лирике носталгичног призвука, која је укрштена са оригиналношћу и смелошћу хармонија, као и ритмичким богатством који потичу из праизвора руског фолклора.

Пошто је његова Прва симфонија доживела велики неуспех, аутор се осећао веома несигурним када су у питању његови стваралачки потенцијали. Међутим, како је Концерт за клавир и оркестар бр. 2 имао позитивну рецепцију критике и публице, Рахмањин се одважио да напише своју **Другу симфонију**. Испрва незадовољан делом, композитор је неколико пута прерађивао партитуру и, након ревизија које су трајале неколико месеци, симфонија је коначно завршена. Тако је Друга симфонија у е-молу, оп. 27, започета 1906, завршена 1907. године. Премијерним извођењем, 8. фебруара 1908. године у Санкт Петербургу, дириговао је аутор, а дело је посветио колеги, руском композитору, теоретичару и педагогу Сергеју Тањејеву. За Симфонију бр. 2 Рахмањин је освојио *Глинкину награду*, а тај тријумф коначно је композитору повратио самопоуздање и веру у себе као симфонијског композитора.

Даница Максимовић

